

Martina Hudecová – Ľudmila Nagyová – Elena Horská

**Mapovanie faktorov a procesov implementácie
novej potravinovej stratégie EÚ v potravinovej
vertikále na Slovensku**

Nitra 2023

Názov: Mapovanie faktorov a procesov implementácie novej potravinovej stratégie EÚ v potravinovej vertikále na Slovensku

Autori: Ing. Martina Hudecová (4,79 AH)
Ústav marketingu, obchodu a sociálnych štúdií
Fakulta ekonomiky a manažmentu
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

prof. Ing. Ludmila Nagyová, PhD. (1 AH)
Ústav marketingu, obchodu a sociálnych štúdií
Fakulta ekonomiky a manažmentu
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Dr. h.c. prof. Dr. Ing. Elena Horská (1 AH)
Ústav marketingu, obchodu a sociálnych štúdií
Fakulta ekonomiky a manažmentu
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Recenzenti: prof. Ing. Pavol Schwarcz, PhD.
Ústav európskych politík a verejnej správy
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

prof. inž. Dr hab. Andrzej Krasnodębski
Fakulta poľnohospodárstva a ekonomiky
Poľnohospodárska univerzita v Krakove, Poľsko

Táto vedecká monografia vyšla s finančnou podporou projektu VEGA 1/0245/21
Implementácia novej potravinovej stratégie EÚ v potravinovej vertikále na Slovensku.

Schválila rektorka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, dňa 13. 12. 2023
ako vedeckú monografiu.

ISBN 978-80-552-2699-6

Obsah

1	Európska zelená dohoda – plán premeny nášho hospodárstva a spoločnosti ..	11
1.1	Stratégia „Z farmy na stôl“ – základ Európskej zelenej dohody	14
1.1.1	Oblasti záujmu stratégie „Z farmy na stôl“	16
1.2	Označenie Nutri-Score ako súčasť stratégie „Z farmy na stôl“	20
1.2.1	Nutri-Score	23
1.2.2	NutrInform Battery	24
1.2.3	The traffic light.....	25
1.2.4	Reference Intake (Referenčný príjem)	26
1.2.5	Finnish Heart Symbol (fínsky symbol srdca).....	26
1.2.6	Little Heart symbol/Protective food	27
1.2.7	Healthy Choice, Vím co jím (CZ)	27
1.2.8	Healthy Living Symbol.....	28
1.2.9	Keyhole (kľúčová dierka).....	28
1.2.10	Vplyv nutričných označení na prevádzkovateľov potravinárskych podnikov a na vnútorný trh	29
2	Cieľ vedeckej monografie.....	31
3	Metodika práce a metódy skúmania	32
3.1	Charakteristika objektu skúmania	32
3.2	Metódy výskumu, získavania a zhromažďovania údajov	32
3.3	Metódy hodnotenia získaných údajov	33
4	Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu aplikovaného na potravinárske podniky	34
4.1	Postoj podnikov k téme udržateľnosti a ekologickým otázkam.....	35

4.1.1	Príklady dobrej praxe	47
4.2	Postoj podnikov k inováciám.....	60
4.2.1	Príklady dobrej praxe	63
4.3	Postoj podnikov k otázkam zdravej výživy a povinného označovania potravín na prednej strane obalu.....	65
4.3.1	Príklady dobrej praxe	69
4.4	Postoj podnikov ku konfliktu Rusko-Ukrajina.....	76
5	Diskusia	79
	Zhrnutie.....	86
	Zoznam použitej literatúry.....	89

Zoznam obrázkov

Obrázok 1	Ciele Európskej zelenej dohody	12
Obrázok 2	Oblasti záujmu stratégie „Z farmy na stôl“	15
Obrázok 3	Plytvanie v Európe naprieč dodávateľským reťazcom	17
Obrázok 4	% podiel využívaných organických oblastí	19
Obrázok 5	Varovné logo využívané v Čile (vľavo) a červené varovné logo využívané v Izraeli (vpravo)	23
Obrázok 6	Označenie Nutri-Score	24
Obrázok 7	Označenie NutrInform Battery	25
Obrázok 8	Označenie The Traffic Lights	26
Obrázok 9	Označenie Reference Intakes	26
Obrázok 10	Označenie Finnish Heart Symbol	27
Obrázok 11	Označenie Little Heart Symbol	27
Obrázok 12	Označenie Healthy Choice/Vím, čo jím	28
Obrázok 13	Označenie Healthy Living Symbol	28
Obrázok 14	Označenie Keyhole	29
Obrázok 15	Spotrebitelia v rozvíjajúcich sa krajinách a ich postoj k udržateľnému podnikaniu	37
Obrázok 16	Informovanosť o udržateľnosti v podnikoch	38
Obrázok 17	Vnímanie udržateľnosti v podnikoch	40
Obrázok 18	Ekologické otázky v podnikoch	41
Obrázok 19	Vývoj ponuky plastových tašiek v obchodných prevádzkach	43
Obrázok 20	Téma lokálneho rozvoja v podnikoch	44
Obrázok 21	Zastúpenie slovenských potravín na pultoch v obchodných reťazcoch	45
Obrázok 22	Podiel domácich potravín v obchodných sieťach na Slovensku za rok 2023	46

Obrázok 23	Edukatívne symboly, ktoré pomáhajú pri triedení odpadu výrobkov značky COOP Jednota	48
Obrázok 24	Ako využiť obaly výrobkov Lyra	49
Obrázok 25	Ocenené výrobky Lyra	50
Obrázok 26	Príklad produktu značky Lidl, ktorého obal je 100 % recyklovateľný	51
Obrázok 27	Bezobalový kútik v YEME	53
Obrázok 28	Ocenené výrobky značky Včie sirupy	54
Obrázok 29	Prevádzka Mondoux v Dubaji	54
Obrázok 30	Grantový program „Vy rozhodujete, my pomáhame“	55
Obrázok 31	Lidl – projekt „Voda Pre Stromy“	56
Obrázok 32	Kampaň reťazca Terno na online bločky	57
Obrázok 33	Inovatívna paleta a LNG kamión spoločnosti Kaufland	58
Obrázok 34	Elektronické cenovky v predajni Billa	59
Obrázok 35	Modrý blok v reťazcoch Kaufland a Lidl	59
Obrázok 36	Postoj podnikov k inováciám	62
Obrázok 37	Obal od Daniela Bidelnicu a spôsob skenovania čokolády	63
Obrázok 38	Inovatívne skleníky GreenCoop	64
Obrázok 39	Denná spotreba ovocia a zeleniny medzi dospelými naprieč krajinami EÚ	65
Obrázok 40	Postoj podnikov k téme zdravej výživy	67
Obrázok 41	Postoj podnikov k Nutri-Score označeniu	68
Obrázok 42	Označenie Nutri-Score na prednej strane obalu potravín vybraných značiek	70
Obrázok 43	Označenie na prednej strany výrobkov Lunter	71
Obrázok 44	Regálík zdravia v COOP Jednota predajniach	71
Obrázok 45	Sortiment výrobkov spoločnosti Rajo	72

Obrázok 46	Iniciatíva S Lidlom šetríme jedlom	73
Obrázok 47	Zlacnené ovocie a zelenina v reťazcoch Kaufland a Billa	74
Obrázok 48	Farebné rozlíšenie cenoviek v reťazci KRAJ	75
Obrázok 49	Ponuka jedál Páni Baklažáni	76
Obrázok 50	Inovatívne jedlá a koncept VEGET v sieti Mondieu	76

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1	Typy nutričných označení a ich využitie naprieč krajinami EÚ a Spojeného kráľovstva	22
Tabuľka 2	Charakteristika zúčastnených potravinárskych podnikov	35
Tabuľka 3	Výsledky Chi-kvadrátu testu štvorcovej kontingencie	39
Tabuľka 4	Výsledky Chi-kvadrátu testu štvorcovej kontingencie	40
Tabuľka 5	Vznik a nakladanie s odpadmi z obalov za rok 2020	42
Tabuľka 6	Podiel slovenských výrobkov na pulloch predajní SR podľa kategórií – rok 2023	46
Tabuľka 7	Výsledky Chi-kvadrátu testu štvorcovej kontingencie	68
Tabuľka 8	Výsledky Chi-kvadrátu testu štvorcovej kontingencie	69
Tabuľka 9	Výsledky Friemanovho testu a Nemeyi metódy	77

Predslov

Dostáva sa Vám do rúk vedecká monografia, ktorá ponúka prepojenie tém aktuálnej poľnohospodárskej politiky a jej reflexie v radoch prvovýrobcov, spracovateľov a obchodníkov v rámci potravinovej vertikály.

Európska zelená dohoda a jej nová potravinová stratégia má za cieľ budovať životaschopné a zelenšie poľnohospodárske subjekty, vyrábať kvalitnejšie a bezpečné potraviny a klásť dôraz na zakomponovanie praxe udržateľnosti na všetkých úrovniach potravinových kanálov.

Zhmotnenie cieľov poľnohospodárskej politiky predpokladá pochopenie spoločenských a rezortných zámerov tvorcov politik na európskej i národnej úrovni a hľadanie ciest na ich čo najefektívnejšie implementovanie do praxe. Z uvedeného dôvodu nájdete v monografii nielen analýzu údajov, ktoré poskytol dotazníkový prieskum a štúdium doterajšieho stavu problematiky, ale aj príklady dobrej praxe z viacerých oblastí v rámci potravinovej vertikály, ktoré sa tešia všeobecnej obľube alebo obľube jednotlivých záujmových skupín.

Vedecká monografia vznikla ako jeden z výstupov národného výskumného projektu VEGA č. 1/0245/21 *Implementácia novej potravinovej stratégie EÚ v potravinovej vertikále na Slovensku* a medzi vedeckú komunitu, odbornú verejnosť, študentov i laickú verejnosť sa dostáva na konci prvého roka platnosti Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 – 2027. Veríme, že vedecká monografia bude prínosom vo vedeckej i implementačnej rovine. Prajeme príjemné čítanie a potešíme sa námetom na ďalšie pokračovanie nášho výskumu či spoluprácu.

Za autorský kolektív

Dr.h.c. prof. Dr. Ing. Elena Horská,

zodpovedná riešiteľka projektu VEGA 1/0245/21

**Mapovanie faktorov a procesov implementácie novej potravinovej
stratégie EÚ v potravinovej vertikále na Slovensku**

Martina Hudecová – Ľudmila Nagyová – Elena Horská

Vydala: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Vydanie: prvé

Náklad: 100 ks

Počet strán: 103

Rok vydania: 2023

A – VH: 6,79 – 6,96

ISBN 978-80-552-2699-6

Neprešlo redakčnou a jazykovou úpravou vo Vydavateľstve SPU v Nitre.

Táto publikácia bola vytlačená na ekologickom papieri.

